

บทความวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาล
วิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย
กรุงเทพมหานคร*

Factors Related to Research Competency of Registered Nurse
in Public Health Center, Health Department,
Bangkok Metropolis

บุษกรทิพย์ มะตุ่ม**
Budsakornthip Matoom

สุนีย์ ละกำปັນ***
Sunee Lagampan

แอนน์ จิระพงษ์สุวรรณ***
Ann Jirapongsuwan

ดุสิต สุจิรารัตน์***
Dusit Sujirarat

*ส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

*A part of the thesis Master of Nursing Science Program in Community Nurse Practitioner, Faculty of Public Health, Mahidol University

**นักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

**Master of Nursing Student of Nursing Science Program in Community Nurse Practitioner, Faculty of Public Health, Mahidol University

***คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ 10400

***Faculty of Public Health, Mahidol University, Bangkok 10400 Thailand

Corresponding author, E-mail: budsakornthip.m@hotmail.com

Received: March 26, 2019; Revised: May 8, 2019; Accepted: October 13, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร โดยใช้แนวคิดสมรรถนะของ สเปนเซอร์และสเปนเซอร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 228 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิโดยใช้สัดส่วน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีให้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล สิ่งเอื้ออำนวย และสมรรถนะด้านการวิจัย ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .94 - .97 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$, $S.D = .70$) โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพ ได้แก่ ระดับการศึกษา สิ่งเอื้ออำนวย ประสบการณ์ด้านการวิจัย อายุ และการอบรมด้านการวิจัย สามารถร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 46.30 ข้อเสนอแนะคือ กองการพยาบาลสาธารณสุขและศูนย์บริการสาธารณสุขควรสนับสนุนให้พยาบาลวิชาชีพได้รับการศึกษาต่อระดับปริญญาโท จัดให้มีสิ่งเอื้ออำนวยที่สนับสนุนให้เกิดสมรรถนะด้านการวิจัย สนับสนุนให้เพิ่มประสบการณ์ด้านการวิจัยและได้รับการอบรมด้านการวิจัย

คำสำคัญ: สมรรถนะด้านการวิจัย พยาบาลวิชาชีพ ศูนย์บริการสาธารณสุข

Abstract

This cross-sectional study aimed to examine factors that were related to research competency of registered nurses working in Public Health Center, Health Department of Bangkok Metropolitan Administration using competency model of Spencer and Spencer. Two hundred twenty-eight registered nurses were selected through proportion stratified random sampling, and data were collected using the self-administered questionnaires. Research instruments comprised of three parts; the personal data, support in research and research competency. Content validity of all research instruments were verified by three experts, and the reliability of questionnaires were established with Cronbach's alpha coefficient between .94 and .97. Data were analyzed using descriptive statistics, Pearson's product-moment correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis with the level of significance equal to .05.

The study results were as follows: The research competency of registered nurses working in Public Health Center, Health Department of Bangkok Metropolitan Administration was at a moderate level ($\bar{x}$ = 3.00, S.D = .70). Factors significantly predicting research competency of registered nurses working in Public Health Center, Health Department of Bangkok Metropolitan Administration were education, support in research, research experience, age and research training experience. These predictors together explained the total 46.30 percent of variance. The recommendations from this study are the Public Health Nursing Division and Public Health Center support registered nurses to receive further education at the master's level, and provide support in research competency, support for more research experience, and support for various research training workshops.

Keywords: Research Competency, Registered nurse, Public Health Center

บทนำ

กองการพยาบาลสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนด ควบคุม และพัฒนามาตรฐานศูนย์บริการสาธารณสุข ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้บริการด้านการแพทย์และ สาธารณสุขครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานคร¹ จากการที่ นำมาตรฐาน Hospital Accreditation (HA) มาใช้ในการรับรองคุณภาพมาตรฐานโรงพยาบาลทั่วประเทศ กองการพยาบาลสาธารณสุขร่วมกับสถาบันรับรอง คุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) ได้พัฒนา มาตรฐานเพื่อควบคุมการบริการทางการแพทย์และ สาธารณสุข ซึ่งได้เป็นมาตรฐานศูนย์บริการสาธารณสุข (Public Health Center Accreditation: PHCA)² งานบริการพยาบาลจึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพ การพยาบาลให้ได้มาตรฐาน และสิ่งที่จะช่วยให้พยาบาล วิชาชีพเกิดความรู้ใหม่ สามารถนำมาพัฒนาคุณภาพ การพยาบาลได้ คือ การทำวิจัย เนื่องจากผลการวิจัย เป็นแหล่งความรู้ที่น่าเชื่อถือมากที่สุด และนำมาใช้เป็น หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลให้มี คุณภาพและมีมาตรฐานได้³

สภาการพยาบาลแห่งประเทศไทย ตระหนักถึง ความสำคัญของการวิจัย ได้กำหนดให้สมรรถนะด้าน วิชาการและการวิจัยเป็นหนึ่งใน 8 สมรรถนะของ พยาบาลวิชาชีพที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี⁴ สอดคล้องกับกรุงเทพมหานครที่กำหนดให้สมรรถนะ ด้านการวิจัย เป็นหนึ่งในสมรรถนะของบุคลากรสายงาน พยาบาล ทั้งนี้จากการศึกษาที่ผ่านมายังพบว่า สมรรถนะ ด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับต่ำ⁵⁻⁶ และ ในกลุ่มบุคลากรในหน่วยบริการปฐมภูมิยังมีการทำวิจัย น้อย⁷ จากการรวบรวมงานวิจัยของสำนักงานคณะ กรรมการวิจัยแห่งชาติ พบว่า มีงานวิจัยทางการพยาบาล เพียงร้อยละ 2.11⁸ โดยภาคกลางมีสัดส่วนงานวิจัยด้าน สมรรถนะของบุคลากรในหน่วยบริการปฐมภูมิต่ำที่สุด ในประเทศ⁷ สำหรับพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานใน ศูนย์บริการสาธารณสุข มีสัดส่วนการทำวิจัยเท่ากับ .04 เรื่องต่อคน⁹

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับสมรรถนะ ของ Spencer and Spencer¹⁰ กล่าวว่าไว้ว่า สมรรถนะ เป็นคุณลักษณะพื้นฐานของแต่ละบุคคล ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะเฉพาะ แรงจูงใจ และอัตมโนทัศน์

โดยสมรรถนะด้านการวิจัยเป็นสมรรถนะหนึ่งของพยาบาลวิชาชีพ⁵⁻⁶ ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ และทัศนคติเกี่ยวกับการวิจัย¹¹⁻¹³ ทั้งนี้ การศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการวิจัยส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล¹¹⁻¹² จากผลการศึกษานำร่องโดยการสัมภาษณ์พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข เกี่ยวกับความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิจัย พบว่า ความรู้ด้านการวิจัยและทัศนคติเกี่ยวกับการวิจัยอยู่ในระดับปานกลางโดยมีความคิดเห็นว่า อยากให้มีการทบทวนความรู้ในการทำวิจัย ขาดประสบการณ์และทักษะในการทำวิจัย การทำวิจัยเป็นเรื่องที่ยุ่ยยากและเข้าใจยาก ขาดเวลาในการทำวิจัย และมีภาระงานมาก

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พบประเด็นสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง แต่ยังไม่พบการศึกษาสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข ซึ่งมีโครงสร้างหน่วยงานแตกต่างจากหน่วยบริการปฐมภูมิอื่น ๆ มีผลให้ไม่ทราบว่าจะสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพเป็นอย่างไร และมีปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยตามแนวคิดของ McCormick and Ilgen¹⁴ ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของบุคคล คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติ ภาระการทำงาน ประสบการณ์ทำงาน ประสบการณ์ด้านการวิจัย การอบรมด้านการวิจัย และปัจจัยด้านสถานการณ์ คือ สิ่งเอื้ออำนวย ซึ่งปัจจัยดังกล่าวถูกนำมาศึกษาในครั้งนี้นำมาใช้ในการใช้องค์ประกอบสมรรถนะด้านการวิจัยตามแนวคิดของ Spencer and Spencer¹⁰

วัตถุประสงค์การวิจัย

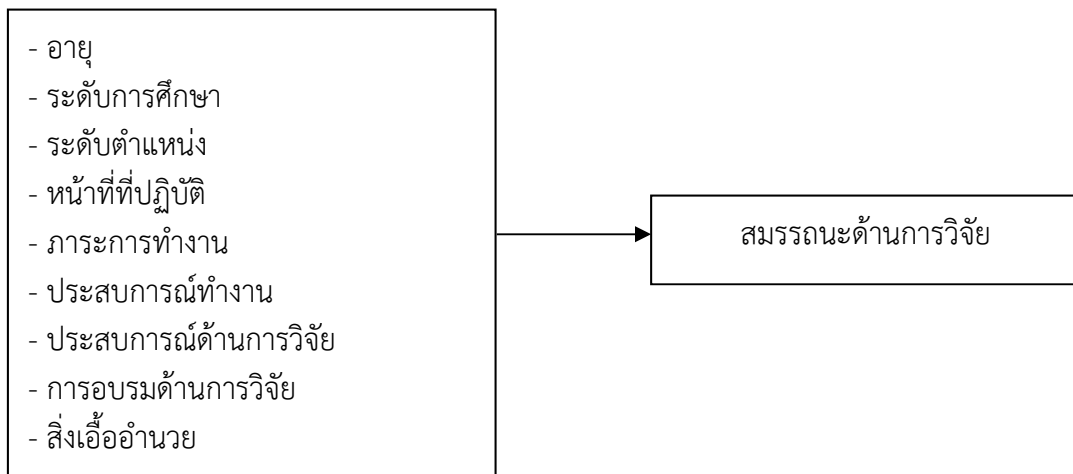
1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุขสำนักงานมัธยม กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง หน้าที่ที่ปฏิบัติ ภาระการทำงาน ประสบการณ์ทำงาน ประสบการณ์ด้านการวิจัย การอบรมด้านการวิจัย และสิ่งเอื้ออำนวย กับสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักงานมัธยม กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง หน้าที่ที่ปฏิบัติ ภาระการทำงาน ประสบการณ์ทำงาน ประสบการณ์ด้านการวิจัย การอบรมด้านการวิจัย และสิ่งเอื้ออำนวย มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุขสำนักงานมัธยม กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษานี้ใช้กรอบแนวคิดสมรรถนะของ Spencer and Spencer¹⁰ โดยสมรรถนะด้านการวิจัยหมายถึง คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพด้านการวิจัยที่ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัย ทักษะเกี่ยวกับกระบวนการวิจัย และคุณลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับการทำวิจัย โดยผู้วิจัยศึกษาปัจจัยที่สอดคล้องกับบริบทของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุขตามแนวคิดของ McCormick and Ilgen¹⁴ ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง หน้าที่ที่ปฏิบัติ ภาระการทำงาน ประสบการณ์ทำงาน ประสบการณ์ด้านการวิจัย การอบรมด้านการวิจัย และสิ่งเอื้ออำนวย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยภาคตัดขวาง (Cross-sectional study)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 6 เดือน ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร จำนวน 740 คน จากศูนย์บริการสาธารณสุข 68 แห่ง โดยใช้สูตรคำนวณที่ทราบจำนวนประชากรของ แดเนียล¹⁵ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 217 คน เพื่อการป้องกันกรณีความไม่สมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนและการสูญหายของ

แบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 10 ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทั้งสิ้น 240 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิโดยใช้สัดส่วน (proportion stratified random sampling) โดยจำแนกกลุ่มพยาบาลวิชาชีพ ตามงานหลักที่รับผิดชอบออกเป็น 7 กลุ่ม จากนั้นคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรของแต่ละกลุ่ม ดังตารางที่ 1 แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จับฉลากจากรายชื่อพยาบาลวิชาชีพแบบไม่ใส่คืนตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มให้ครบตามที่คำนวณไว้ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 228 ฉบับ

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากร และจำนวนกลุ่มตัวอย่างของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร จำแนกตามหน้าที่ที่ปฏิบัติ

หน้าที่ที่ปฏิบัติ	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (คน)	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. หัวหน้าพยาบาล	61	20
2. ผู้ช่วยหัวหน้าพยาบาลลำดับที่ 1	56	18
3. ผู้ช่วยหัวหน้าพยาบาลลำดับที่ 2	59	19
4. พยาบาลอนามัยโรงเรียน	74	24
5. พยาบาลห้องปฏิบัติการ	68	22
6. พยาบาลเยี่ยมบ้าน	370	120
7. อื่น ๆ	52	17
รวม	740	240

เครื่องมือและคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยข้อคำถาม 8 ข้อ เกี่ยวกับ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง หน้าที่ที่ปฏิบัติ ภาระการทำงาน ประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์ด้านการวิจัย การอบรมด้านการวิจัย เป็นข้อคำถามแบบเติมคำและแบบมีตัวเลือกให้เลือกตอบและคำถามปลายเปิด

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสิ่งเอื้ออำนวย เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นสิ่งที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยของพยาบาลวิชาชีพ ตามกรอบแนวคิดจากการทบทวนวรรณกรรม และบริบทของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข ประกอบด้วย สิ่งเอื้ออำนวยจากกองการพยาบาลสาธารณสุข จำนวน 8 ข้อ และ สิ่งเอื้ออำนวยจากศูนย์บริการสาธารณสุข จำนวน 8 ข้อ รวมทั้งสิ้น 16 ข้อ เป็นชนิดมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ให้คะแนน

5 4 3 2 และ 1 ค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดที่เป็นไปได้ คือ 1 คะแนน ค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่เป็นไปได้คือ 5 คะแนน แปลผลคะแนนโดยแบ่งคะแนนเฉลี่ยออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำ (คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.30) ระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.40 - 3.70) ระดับสูง (คะแนนเฉลี่ย 3.80 - 5.00) โดยแบบสอบถามชุดนี้มีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ .94

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการวิจัย เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพด้านการวิจัยตามแนวคิดสมรรถนะของ Spencer and Spencer¹⁰ ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัย จำนวน 20 ข้อ ทักษะเกี่ยวกับกระบวนการวิจัย จำนวน 20 ข้อ คุณลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับการทำวิจัย จำนวน 20 ข้อ รวมทั้งสิ้น 60 ข้อ เป็นชนิดมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ให้คะแนน 5 4 3 2 และ 1 ค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดที่เป็นไปได้ คือ

1 คะแนน ค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่เป็นไปได้คือ 5 คะแนน แปลผลคะแนนโดยแบ่งคะแนนเฉลี่ยออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำ (คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.30) ระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.40 - 3.70) ระดับสูง (คะแนนเฉลี่ย 3.80 - 5.00) โดยแบบสอบถามชุดนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยทางการแพทย์ จำนวน 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพยาบาลสาธารณสุข จำนวน 1 ท่าน เพื่อพิจารณาความถูกต้องและครอบคลุมของเนื้อหาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ตลอดจนความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้ ได้ค่าความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 1.00 แบบสอบถามเกี่ยวกับสิ่งเอื้ออำนวย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 และแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการวิจัยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

2. การตรวจสอบความเที่ยง (reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับกลุ่มพยาบาลวิชาชีพที่เคยปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข ซึ่งไม่ใช่กลุ่มเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บจริง จำนวน 30 คน เพื่อดูความชัดเจนของเนื้อหา ความเข้าใจภาษา และความครอบคลุมของข้อมูล และนำไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นชนิดความสอดคล้องภายในด้วย Cronbach's alpha coefficient กำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ เท่ากับ .70

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ได้รับหนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัย ในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยมหิดล เอกสารรับรองโครงการวิจัยเลขที่ MUPH 2018-023

และหนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในคนกรุงเทพมหานคร หนังสือรับรองหมายเลข 029

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย และแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างและกำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามไว้ 2 สัปดาห์ และนัดหมายเพื่อรับแบบสอบถามคืน ทำการตรวจสอบความถูกต้อง และความครบถ้วนของข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงวิเคราะห์ โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีอายุน้อยที่สุดคือ 25 ปี อายุมากที่สุดคือ 60 ปี อายุเฉลี่ย 41.80 ปี (S.D = 10.20) ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าร้อยละ 76.80 ที่เหลือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (ร้อยละ 23.20) มีตำแหน่งระดับชำนาญการ ร้อยละ 51.30 และเป็นพยาบาลเยี่ยมบ้าน ร้อยละ 44.30 ส่วนใหญ่มีภาระการทำงานร้อยละ 70.20 ซึ่งในกลุ่มนี้มีภาระการทำงาน จำนวน 1 งานมากที่สุด ร้อยละ 48.10 มีประสบการณ์ทำงานน้อยที่สุด 1 ปี และมากที่สุด 35 ปี ประสบการณ์ทำงานเฉลี่ย 9.40 ปี (S.D = 8.80)

ประสบการณ์ด้านการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ไม่เคยมีประสบการณ์และเคยมีประสบการณ์ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 53.50 และ 46.50 ตามลำดับ) โดยกลุ่มที่เคยมีประสบการณ์ด้านการวิจัย อยู่ระหว่าง 1 - 12 ครั้งมากที่สุดร้อยละ 36.80 ประสบการณ์ด้านการวิจัยเฉลี่ย 3.3 ครั้ง (S.D = 6.70) โดยเคยเป็นผู้ร่วมวิจัยมากที่สุด

ร้อยละ 62.30 รองลงมาคือ เคยอ่านวารสารวิชาชีพหรือหนังสือเกี่ยวกับการวิจัยมากที่สุดร้อยละ 44.30 เคยทำวิจัยคนเดียวร้อยละ 43.40 และเคยนำเสนอผลการวิจัยร้อยละ 34.00 ตามลำดับ ครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างเคยอบรมด้านการวิจัยร้อยละ 50.00 โดยได้รับการอบรมด้านการวิจัยจำนวน 1 ครั้ง มากที่สุดร้อยละ 32.50 เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการอบรมเกี่ยวกับกระบวนการวิจัย ร้อยละ 85.10 โดยส่วนใหญ่ได้รับการอบรมที่กรุงเทพมหานครเป็นผู้จัดร้อยละ 39.90 ในจำนวนนี้ได้รับการอบรมพัฒนางานวิจัยของกองการพยาบาลสาธารณสุข จำนวน 1 ครั้งมากที่สุด ร้อยละ 88.60 ในส่วนของการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนำเสนอผลการวิจัยร้อยละ 35.10 ส่วนใหญ่เป็นการอบรมที่กรุงเทพมหานครเป็นผู้จัด ร้อยละ 35.10 ในจำนวนนี้ได้รับการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการวิจัยทางการพยาบาลของกองการพยาบาลสาธารณสุข จำนวน 1 ครั้งมากที่สุดร้อยละ 89.50

จากการวิเคราะห์ปัจจัยด้านสิ่งเอื้ออำนวย พบว่า ส่วนใหญ่คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 51.30) รองลงมาคือ ระดับสูง (ร้อยละ 43.90) และระดับต่ำ (ร้อยละ 4.80) สิ่งเอื้ออำนวยจากกองการพยาบาลสาธารณสุข มีการกำหนดนโยบายและทิศทางในการทำวิจัยของพยาบาลวิชาชีพ เพื่อพัฒนางานมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.90$, S.D = .70) รองลงมาคือ จัดกิจกรรมการอบรมที่เอื้อต่อการศึกษาและค้นคว้าเกี่ยวกับการวิจัย ($\bar{X} = 3.80$, S.D = .80) จัดให้มีวารสารฯ เพื่อเป็นช่องทางในการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลการวิจัย ($\bar{X} = 3.80$, S.D = .90) และจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับผลการวิจัย ($\bar{X} = 3.80$, S.D = .90) ตามลำดับ ส่วนสิ่งเอื้ออำนวยจากศูนย์บริการสาธารณสุขจัดอัตรากำลังที่เพียงพอ ทำให้พยาบาลวิชาชีพที่ได้รับ

อนุมัติให้ทำวิจัยมีเวลาในการทำวิจัย ($\bar{X} = 3.10$, S.D = .90) มีพยาบาลวิชาชีพที่เคยทำวิจัยคอยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย การคำนวณกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ทางสถิติ และแปลผลการวิจัย ($\bar{X} = 3.00$, S.D = 1.00) และมีผู้ที่สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสร้างหรือเลือกใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ($\bar{X} = 3.00$, S.D = 1.00) มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ด้านสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุขโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ย 3.00 (S.D = .70) อยู่ในระดับปานกลาง ดังตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบสมรรถนะด้านการวิจัย พบว่า คุณลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับการทำวิจัยมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.50$, S.D = .40) รองลงมาคือ ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยและทักษะเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยมีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ($\bar{X} = 2.80$, S.D = .90; $\bar{X} = 2.70$, S.D = .93 ตามลำดับ)

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน พบว่า ระดับการศึกษา (ปริญญาโท) ระดับตำแหน่ง (ชำนาญการพิเศษ) หน้าที่ที่ปฏิบัติ (ผู้ช่วยหัวหน้าพยาบาล) ประสบการณ์ทำงาน ประสบการณ์ด้านการวิจัย การอบรมด้านการวิจัย และสิ่งเอื้ออำนวย มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .53$, $r = .21$, $r = .13$, $r = .15$, $r = .42$, $r = .37$, $r = .38$ ตามลำดับ) ดังตารางที่ 2 ทั้งนี้ อายุ ระดับตำแหน่ง (ชำนาญการ) หน้าที่ที่ปฏิบัติ (หัวหน้าพยาบาล) และภาระการทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ($p = .46$; $p = .81$; $p = .05$; $p = .84$ ตามลำดับ)

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่าง อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง ภาระการทำงาน ประสบการณ์ทำงาน ประสบการณ์ด้านการวิจัย การอบรมด้านการวิจัย สิ่งเื้อ้อำนวย กับสมรรถนะด้านการวิจัย ของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร (n = 228)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
อายุ	.04	.46
ระดับการศึกษา (ปริญญาโท)	.53**	< .00
ระดับตำแหน่ง (ชำนาญการ)	-.01	.81
ระดับตำแหน่ง (ชำนาญการพิเศษ)	.21**	.00
หน้าที่ที่ปฏิบัติ (หัวหน้าพยาบาล)	.12	.05
หน้าที่ที่ปฏิบัติ (ผู้ช่วยหัวหน้าพยาบาล)	.13*	.04
ภาระการทำงาน	-.01	.84
ประสบการณ์ทำงาน	.15*	.01
ประสบการณ์ด้านการวิจัย	.42**	< .00
การอบรมด้านการวิจัย	.37**	< .00
สิ่งเื้อ้อำนวย	.38**	< .00

** Correlation is significant at the .01 level (2 - tailed).

* Correlation is significant at the .05 level (2 - tailed).

การวิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ สมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) พบว่ามี 5 ตัวแปร คือ ระดับการศึกษา สิ่งเื้อ้อำนวย ประสบการณ์ด้านการวิจัย อายุ และการอบรมด้านการวิจัย สามารถร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 46.30 ($R^2 = .46$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุของตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร (n = 228)

ตัวแปร	R ² - Change	b	β	Sig.
ระดับการศึกษา (ปริญญาโท)	.28	.64	.40	< .00
สิ่งเื้อ้อำนวย	.09	.29	.28	< .00
ประสบการณ์ด้านการวิจัย	.04	.02	.23	< .00
อายุ	.02	-.01	-.20	< .00
การอบรมด้านการวิจัย	.01	.04	.12	.04

Constant = 2.22, R² = .46, Adjusted R² = .45, F = 38.35, p < .00

การอภิปรายผลการวิจัย

สมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร มีสมรรถนะด้านการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งพยาบาลวิชาชีพต่างตระหนักและเข้าใจดีว่าการวิจัยเป็นภารกิจของพยาบาลวิชาชีพที่ควรมีและควรพัฒนาให้มากขึ้น¹⁶ แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 76.80) และไม่เคยมีประสบการณ์ด้านการวิจัย (ร้อยละ 53.50) จึงมีความรู้พื้นฐานด้านการวิจัยในระดับเบื้องต้น ทำให้พยาบาลวิชาชีพประเมินสมรรถนะของตนเองว่ามีสมรรถนะในการวิจัย และพัฒนาอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น⁶ ซึ่งระดับสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ใกล้เคียงกับสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์สังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่อยู่ในระดับปานกลาง¹² และพยาบาลสาธารณสุขในเขตภาคกลางก็มีสมรรถนะด้านการวิจัยอยู่ในระดับกลางเช่นกัน¹⁷

เมื่อพิจารณาสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพตามองค์ประกอบของสมรรถนะด้านการวิจัย พบว่า คุณลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับการทำวิจัยมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัย และทักษะเกี่ยวกับกระบวนการวิจัย เมื่อพิจารณาคำถามคุณลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับการทำวิจัยรายชื่อ พบว่าคุณลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับการทำวิจัยของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง โดยพยาบาลวิชาชีพมีความเห็นว่าการทำวิจัยเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการพัฒนาวิชาชีพ ทำให้มีกระบวนการคิดที่เป็นระบบขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและประชาชน ซึ่งคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลที่รวมไปถึงแรงจูงใจและอัตมโนทัศน์เป็นองค์ประกอบของสมรรถนะที่อยู่ลึกลงไป หรือซ่อนอยู่ภายในตัวบุคคลที่ส่งผลต่อการเกิดสมรรถนะ¹⁰

ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สกวดี ดอกเทียน และคณะ¹⁸ ที่พบว่า พยาบาลวิชาชีพมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน จึงควรมีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยและการลดความคลาดเคลื่อนในการวิจัยรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ทักษะเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างครึ่งหนึ่งเคยมีประสบการณ์ด้านการวิจัย ในจำนวนนี้มีเพียงร้อยละ 20.20 ที่เคยทำวิจัยคนเดียว ควรมีการพัฒนาทักษะเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการเขียนโครงการวิจัยเพื่อขอพิจารณาจริยธรรมการวิจัย การพัฒนาเครื่องมือวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ส่วนการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข พบว่ามีความสัมพันธ์และสามารถร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 46.30 โดยตัวแปรระดับการศึกษาที่เพิ่มขึ้นจากระดับปริญญาตรีเป็นระดับปริญญาโท สามารถร่วมพยากรณ์สมรรถนะด้านการวิจัยได้ ร้อยละ 28.70 ซึ่งพยาบาลวิชาชีพที่ได้รับการศึกษาระดับปริญญาโทจะมีความรู้ด้านการวิจัยในหลักสูตร¹⁹ และจากการทำวิทยานิพนธ์ ทำให้มีทักษะในการทำวิจัย และมีความมั่นใจในการทำวิจัยเพิ่มขึ้น¹¹ ดังนั้น พยาบาลวิชาชีพที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท จึงมีสมรรถนะด้านการวิจัยมากกว่าพยาบาลวิชาชีพที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี สอดคล้องกับการศึกษาของ มุกดา นามผล¹² พบว่า ระดับการศึกษาเป็นตัวแปร

ที่สามารถร่วมพยากรณ์สมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพ และการศึกษาของ วิริยา วิรานันท์¹¹ พบว่า ระดับการศึกษา เป็นตัวแปรที่สามารถร่วมพยากรณ์สมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพ

สิ่งนี้อ่านวยสามารถร่วมพยากรณ์สมรรถนะด้านการวิจัยได้ ร้อยละ 9.30 อาจเนื่องมาจากกองการพยาบาลสาธารณสุข มีนโยบายในการสนับสนุนทั้งด้านวิชาการ ทรัพยากร ที่ปรึกษา และเวลา เพื่อให้พยาบาลวิชาชีพทำวิจัยและนำไปใช้พัฒนางาน แสดงให้เห็นว่า หากหน่วยงานมีทรัพยากรที่เพียงพอและมีการบริหารจัดการทรัพยากรที่ดีจะเอื้อให้พยาบาลปฏิบัติงานวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้มีสมรรถนะด้านการวิจัยเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ มุกดา นามผล¹² ที่พบว่า การสนับสนุนจากผู้บริหาร และการสนับสนุนด้านทรัพยากร มีความสัมพันธ์ทางบวกกันในระดับปานกลางกับสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพ และการศึกษาของ อนัญญ์ณิศามณีนวงศ์¹⁷ พบว่า ปัจจัยค่าจุนด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพ

ประสบการณ์ด้านการวิจัย สามารถร่วมพยากรณ์สมรรถนะด้านการวิจัยได้ เนื่องจากสมรรถนะเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์การทำงานในเรื่องนั้น ๆ ของแต่ละบุคคล¹⁰ พยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ด้านการวิจัยจะมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย และมีทักษะเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยมากขึ้น อาจเนื่องจากผู้ผ่านประสบการณ์จะมองปัญหา ทำความเข้าใจ เรียนรู้ ปัญหาต่าง ๆ ได้ชัดเจนและถูกต้องมากขึ้น⁶ ดังนั้น การที่พยาบาลวิชาชีพมีประสบการณ์ด้านการวิจัย จะทำให้มีสมรรถนะด้านการวิจัยเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ มุกดา นามผล¹² ที่พบว่า ประสบการณ์ด้านการวิจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพ

อายุ สามารถร่วมพยากรณ์สมรรถนะด้านการวิจัยได้โดยมีความสัมพันธ์ทางลบกับสมรรถนะด้านการวิจัย ดังนั้น พยาบาลวิชาชีพที่มีอายุเพิ่มขึ้นจะมีสมรรถนะด้านการวิจัยลดลง ทั้งนี้ อายุเป็นปัจจัยที่แสดงถึงวุฒิภาวะของบุคคลหรือเป็นความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับเรื่องราวหรือปัญหาต่าง ๆ²⁰ แต่อายุมากกว่าไม่ได้เป็นตัวชี้วัดว่าจะมีความสามารถในการทำวิจัยสูงตามด้วย¹⁹ เนื่องจากพยาบาลวิชาชีพที่มีอายุมากขึ้น สำเร็จการศึกษามากกว่า ถ้าไม่ได้รับการศึกษาต่อ และไม่เคยลงมือปฏิบัติ หรือมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการวิจัย ก็จะไม่มีประสิทธิภาพในการทำวิจัย เนื่องจากการวิจัยเกิดจากการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติก็จะทำให้สมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพลดลง¹¹

การอบรมด้านการวิจัย สามารถร่วมพยากรณ์สมรรถนะด้านการวิจัยได้เนื่องจากการฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงาน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบุคคลให้ดีขึ้น เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น หากพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข ได้รับการอบรมด้านการวิจัย จะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับการเขียนและพัฒนา โครงร่างการวิจัยเพิ่มขึ้น สามารถนำไปใช้และพัฒนางานปลูกฝังเจตคติที่ดีต่องานวิจัย ทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อการทำวิจัย ไม่คิดว่างานวิจัยเป็นเรื่องที่ยาก ทำให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัย¹¹ สอดคล้องกับการศึกษาของ มุกดา นามผล¹² พบว่า การอบรมด้านการวิจัย มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับต่ำกับสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพ

จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ระดับการศึกษา สิ่งนี้อ่านวย ประสบการณ์ด้านการวิจัย และอายุ เป็นปัจจัยที่สามารถร่วมพยากรณ์สมรรถนะด้านการวิจัย

ของพยาบาลวิชาชีพได้^{11-12,17} อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้ พบว่า การอบรมด้านการวิจัย สามารถร่วมพยากรณ์สมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพ อาจเนื่องจากพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข ได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมการอบรมด้านการวิจัยที่ทั้งหน่วยงานเป็นผู้จัดเอง และหน่วยงานภายนอกเป็นผู้จัดอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้การอบรมด้านการวิจัยเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถร่วมพยากรณ์สมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพในการศึกษาครั้งนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เป็นแนวทางในการพัฒนาเชิงนโยบาย โดยสนับสนุนให้พยาบาลวิชาชีพได้รับการศึกษาต่อระดับปริญญาโท รวมถึงจัดให้มีสิ่งเอื้ออำนวยให้เกิดสมรรถนะด้านการวิจัย

2. สนับสนุนเพิ่มประสบการณ์ด้านการวิจัย และได้รับการอบรมด้านการวิจัย อันจะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพ พร้อมทั้งวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัย

2. ควรพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัย ได้แก่ ระดับการศึกษา สิ่งเอื้ออำนวย ประสบการณ์ด้านการวิจัย อายุ และการอบรมด้านการวิจัย เพื่อส่งเสริมให้พยาบาลวิชาชีพมีสมรรถนะด้านการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

1. Public Health System Development Division. Health Department Bangkok Metropolitan Administration. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand; 2011. (in Thai)
2. Public Health Nursing Division. Guidelines for develop the quality of public health services according standard PHCA (stair 3 step). Bangkok: H R Print and Training; 2014. (in Thai)
3. Nimmannit A. Routine to Research: R2R [Internet]. 2013 [cited 2013 Aug 17]. Available from: https://www.nhso.go.th/files/userfiles/file/เอกสารบรรยาย_ประชุม/R2R_NHSO_Arkarin.pdf (in Thai)
4. Thailand Nursing and Midwifery Council. Announce subject: professional nursing competency [Internet]. 2009 [cited 2015 Mar 17]. Available from: http://www.tcn.or.th/file_attach/10Sep200928-Attach/file.1252569748.pdf (in Thai)
5. Wannaset S. Competency assessment at Namon Hospital, Kalasin. Research and Development Health System Journal 2014;7(2):126-33. (in Thai)
6. Chavalitdamrong W, Surachart NN. Registered nurse competency at the department of medical services in Bangkok Metropolis [Dissertation]. Bangkok: Mahidol University; 2009. (in Thai)
7. Jirojanakul P, Kitsomporn J. Research review on competence of health personnel at primary care facilities. Journal of Boromarajonani College of Nursing, Bangkok 2008;25(1):37-48. (in Thai)

8. National Research council of Thailand. All research reports [Internet]. 2017 [cited 2017 Feb 17]. Available from: <http://rir.nrct.go.th/rir/> (in Thai)
9. Public Health Nursing Division. Innovation and research in nursing Bureau of Health Bangkok. Bangkok: Thanapornphanit; 2018. (in Thai)
10. Spencer LM, Spencer SM. Competence at work: models for superior performance. New York: Wiley; 1993.
11. Wiranan W. Factors influencing research competency of professional nurses at community hospitals in Public Health Inspection Region 17 [Dissertation]. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University; 2012. (in Thai)
12. Naphon M. Factors influencing research competencies of professional nurses hospital center northeast region under the Ministry of Public Health [Dissertation]. KhonKaen: Khon Kaen University; 2010. (in Thai)
13. Anastasia M. Research - Competencies Assessment Instrument for Nurse (R - CAIN): a preliminary psychometric analysis [Internet]. 2015 [cited 2017 Oct 19]. Available from: https://www.ebhconference.org/previous_editions/2015/presentations/PD.07_Mallidou_A.pdf
14. McCormick EJ, Ilgen DR. Industrial and organizational psychology. 3rd ed. New Jersey: Prentice-Hall.Inc; 1985.
15. Daniel WW, Cross CL. Biostatistics: a foundation for analysis in the health sciences. 10th ed. Las Vegas: Edwards Brothers Malloy; 2013.
16. Thosingha O. Situation and the tendency to develop the center of excellence health services. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University; 2008. (in Thai)
17. Maniwong A, Keawpan W, Auemaneekul N, Kalampakorn S. Factors influencing research competency among public health nurses in central region, Thailand. Thai Public Health Nursing Association 2016;30(3):1-15. (in Thai)
18. Dokthian S, Suksombun K, Wirasi S. Innovation and research in nursing, Bureau of Health Bangkok: development of knowledge and skills for government officials in nursing to create nursing research Public Health Nursing Division, Bureau of Health. Bangkok: Thanapornphanit; 2018. (in Thai)
19. Premprani P. Factors influencing routine development to research of professional nurses in hospitals under the department of medical services Ministry of Public Health Bangkok [Dissertation]. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University; 2008. (in Thai)
20. Khamphan S. Perception of competency in advanced nursing practice (APN) anesthesia of nurse anesthetists. Nursing Division Ministry of Public Health 2010;37(2):109-26. (in Thai)